

ХЕРМАН ХЕСЕ
ЕДИН МАУЛБРОНСКИ
СЕМИНАРИСТ

Превод от немски: Люба Банкова, 1986

chitanka.info

В манастира Маулброн вече близо сто и петдесет години живеят стипендианти — швабски момчета, които се подготвят за протестантски теолози и учат латински, староеврейски, класически и новозаветен гръцки език! Работните помещения на тези младежи носят хубави, предимно хуманистични имена — например „Форум“, „Атина“, „Спарта“, а едно от тях се нарича „Елада“. В това помещение с малки междинни стаички до двете стени има около дванадесет писалища, на които семинаристите подготвят своите училищни упражнения, пишат съчиненията си, държат речниците и граматиките си, както и някоя снимка на родителите или сестрата, а под капака на своето писалище наред с училищните тетрадки всеки пази писмата на приятелите и родителите, любими книги, събрани минерали и изпратените от майките нещица за ядене — гърне със сладко, парче сух салам, буркан мед или къс пушено месо, — които пристигат винаги с пакета бельо и подсладжат сухата следобедна закуска.

Почти в средата на надлъжната стена, под една рисунка в стъклена рамка е алегорично-класически женски идеален образ, емблема на помещението „Елада“, около 1910 година, стоеше или седеше до своето писалище едно момче на име Алфред, син на учител от Шварцвалд, петнадесетгодишен, който тайно пишеше стихове и беше всеизвестен с блестящите си съчинения по немски, които възпитателят на класа често ги четеше като образци. Иначе, подобно на повечето млади поети Алфред беше особняк и със своите черти и навици предизвикваше отчасти интерес, отчасти омраза; сутрин последен от цялото спално помещение се измъкваше от леглото; единственият му спорт беше четенето, на закачките умееше да отвръща или с язвителен сарказъм, или с обидно мълчание и затваряне в себе си.

Сред книгите, които най-много обичаше и знаеше почти наизуст, бе и романът „Под колелото“ една не изрично забранена, но малко ценена от авторитетите книга. За автора на тази книга Алфред знаеше, че преди около двадесет години той също е бил семинарист в Маулброн и обитател на помещението „Елада“. Познаваше и стихове от този писател и тайно възнамеряваше да върви по неговите стъпки, да стане известен, а за еснафите — съмнителен писател и поет. Наистина някога авторът на „Под колелото“ не бе останал много дълго в манастира и в помещението „Елада“, той беше избягал и трябваше да

преодолее тежки години, преди да се наложи с ума си, да стане така наречен независим писател. Е, ако досега Алфред не бе направил също този скок в неизвестността, било от малодушие, било от уважение към родителите си, ако още си оставаше семинарист и може би в името божие би изучавал и теология, то все някога щеше да настъпи денят, когато ще дари света с романи и поеми и благородно ще отмъсти на всички онези, които днес не го признаваха.

Един следобед по време на „тихите занимания“ момчето вдигна капака на писалището си, за да поотърси нещо вътре в тази съкровищница, която наред с гърненцето мед от къщи съхраняваше лиричните му и други ръкописи. Беше в мечтателно настроение и се зае да изучава множеството изписани с мастило и молив, или пък издълбани с джобно ножче имена на предишните притежатели на това писалище — все имена, които започваха с буквата Х. Сред тях беше заслужилият Ото Хартман и онзи Вилхелм Хекер, който днес бе професор и преподаваше старогръцки и история в манастира. И докато погледът му разсеяно се разхождаше по тази неразбория от стари надписи, той изведнъж трепна: върху светлия дървен капак на писалището с несигурен почерк беше надраскано с мастило едно име, което той познаваше и високо ценеше, започващото с Х име на същия писател, който си беше избрал за любимец и кумир. Значи тук, точно на неговото, Алфредовото писалище, този забележителен човек е чел някога своите любими поети и е правил лирическите си опити; в това чекмедже е държал речниците си по латински и гръцки, съчиненията на Омир и Ливий, тук е седял и е чертал планове за бъдещето, оттук един ден е тръгнал на онази разходка, от която според легендата са го върнали на следния ден, пленен от един селски стражар! Не беше ли това чудесно? Не беше ли това предзнаменование, знак на съдбата: „Ти също си поет, нещо по-особено, трудно, но скъпоценно, ти също си предопределен, ти също някой ден ще станеш звезда на млади следовници и техен кумир!“

Алфред едва дочака края на почивката. Звънецът удари и в тихото помещение веднага се възцари движение и шум, екнаха викове и смехове, затваряха се капаците на писалищата. Младежът нетърпеливо махна с ръка на своя съсед, с когото иначе не споделяше почти нищо, а когато онзи не дойде веднага, възбудено извика: „Ей ти, ела, трябва да ти покажа нещо!“ Другият се приближи невъзмутимо и

Алфред с възторг му показва открития от него надпис с името на мъжа, който бе живял тук преди двадесет години и се бе наслаждавал в манастира Маулброн на съвсем особена, страстно оспорвана слава.

Но съученикът не беше поет и мечтател, а освен това беше свикнал с фантазьорствата на своя съсед по писалище. Той равнодушно разгледа буквите, които му показваше пръстът на другия, обърна се и е някакво присмехулно състрадание само каза: „Хм, сам си го написал.“ Алфред се обърна пребледнял, гневен от (поражението и ядосан на самия себе си, че не е запазил в тайна откритието си, а трябваше да го покаже тъкмо на този Теодор. Не го разбираха, той живееше в друг свят, беше сам. Ненавистта и разочарованието дълго то разяждаха.

За делата и страданията на Алфред в Маулброн не ни е известно нищо повече, не са запазени също негови съчинения и стихове. Но в най-общи черти знаем хода на по-късния му живот. Изкарал двата семинара, но не издържал приемния изпит в академията „Тюбингер Щифт“. Без въодушевление, само заради майка си, следвал теология, участвувал в Първата световна война като доброволец, върнал се с чин фелдфебел, но изглежда, никога не стъпил на църковна служба, а се насочил към търговска дейност. През 1933 година не се поддал на голямото опиянение, опълчил се срещу хитлеристите, арестували го и вероятно унижително го изтезавали, тъй като след освобождаването си получил нервно разстройство и набързо го прибрали в клиника за душевноболни, откъдето неговите близки не получили вече никаква вест, освен през 1939 година кратко съобщение за смъртта му. Никой от някогашните му съученици, никой от членовете на Тюбингенската студентска корпорация не поддържал повече връзки с него. Въпреки това той не е забравен.

По случайност тъкмо онзи Теодор, неговият другар по помещение и съсед по писалище в Маулброн, узнал тъжната история на безславния му живот и на трагичната му гибел. И тъй като любимият писател и кумир на Алфред, авторът на „Под колелото“, все още бил жив и можело да бъде намерен, Теодор изпитал неудържимото чувство, че трябва да поправи нещо, та споменът за този надарен нещастник и за неговата младежка любов към онзи писател някак си и някъде да се съхрани. Седнал и написал дълго писмо на същия Х.Х., който в незапомнени времена бил предшественик на Алфред на онова

писалище в помещението „Елада“, разказал му историята на своя клет съученик от Маулброн. Успял да заинтригува в тази история стария човек дотолкова, че той я напечатал, за да може споменът за семинариста Алфред да живее още известно време. Защото съхраняването и запазването, както и протестът срещу преходността и забравата спадат, наред с другото, към задачите на писателя.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.